

Hvordan fungerer den svenske VABBA og Försäkringskassa?

www.forsakringskassan.se/

”Vård Av Barn” forkortes til VAB

I Sverige kan man få erstatning, når man passer sit barn eller en nærtstående barn under sygdom, dvs. når man VAB'er. I daglig tale kalder svenskerne ordningen VABBA. Ordningen administreres af Försäkringskassan. I Sverige er arbejdsgivere medlem af Försäkringskassan, lige som man i Danmark som arbejdsgiver skal betale arbejdsmarkedsbidrag og til barselsordningen. Både arbejdsgivere og arbejdstagere bidrager til Försäkringskassan, og staten udbetaler erstatning.

Kan to forældre (eller flere) skiftes til at tage VABBA, til barnet er rask?

Ja, man kan fx holde barn syg hver anden dag. Når barnet er rask, ansøger begge forældre om erstatning for de dage, de har været hjemme. Man ansøger inden for samme måned og får pengene (op til 80 procent af dagpengene) udbetalt inden for samme måned. Man skal ansøge senest 90 dage efter den første dag, man var hjemme med barnet.

Hvor mange dage kan man VAB'e? De to forældre har i alt tilsammen 120 dage per barn per år. De første 60 dage kan man også få, hvis den der normalt passer barnet er syg.

Er alle forældre forsikrede i Försäkringskassan? Ja, alle som bor eller arbejder i Sverige. Der er dog enkelte undtagelser, hvor man kan arbejde og bo i et andet land og alligevel være forsikret i Sverige. Og enkelte tilfælde, hvor en person arbejder i Sverige, men er forsikret i et andet land.

Kan andre end forældre og familiemedlemmer VAB'e? Ja, men det afhænger af hvem der skal VAB'e for forældrene, hvordan de skal ansøge.

Det afhænger af

- om det er en person, der bor sammen med forældrene
- om det er en værge
- om det er en kommende adoptivforælder
- om det er en anden person, som har myndighed over eller juridisk ansvar for barnet

Første gang personen, som ikke er forælder, skal VAB'e, skal personen registreres i Försäkringskassan som nærtstående til barnet. Når man først er godkendt som barnets nære relation, bliver man registreret på Min Side på linje med forældrene og ansøger om at få erstatning for VAB-dage præcis som forældrene.

Kan bedsteforældre, slægtninge eller naboer VAB'e i stedet for forældre og værger? Ja. Første gang en person skal VAB'e, skal man ansøge på blanket og derefter registreres som pårørende. Både forældrene og den nye pårørende skal skrive under på, at der er en nær relation. Hver gang den pårørende, fx bedsteforælderen, skal VAB'e, skal der udfyldes en blanket. Når forælderen ikke selv har ret til VAB, fx fordi vedkommende får sygedagpenge eller studerer, kan den pårørende som regel få VAB i stedet for forælderen. Også den pårørende skal huske at ansøge om erstatning for VAB seneste 90 dage efter den første dag man var hjemme med barnet.

Hvad gør man som aleneforsørger, hvis man selv er for syg til at tage hånd om et sygt barn? Hvis du er aleneforsørger og barnet er yngre end tre år, kan en ven eller slægtning tage hånd om barnet og VAB'e i stedet for dig. Vennen eller slægtningen kan få erstatning for VAB på samme måde som forælderen, men kan naturligvis ikke samtidig få løn eller feriepenge. Vennen eller slægtningen skal udfylde en ansøgningsblanket på samme måde som fx bedsteforældre.

Hvordan holder man styr på hvem der har VAB'et hvornår? På Forsikringskassans hjemmeside logger man ind på Min side, og der kan man i en kalender holde øje med hvor mange dage man har VAB'et og hvornår. Og hvem der har VAB'et. Dagene kan deles mellem forældre, men også mellem andre pårørende. Forælderen kan selv invitere andre nære pårørende ind i VAB-kalenderen. Begge forældre kan dog ikke VAB'e på samme dag eller samme tid på dagen. I kalenderen inde på VAB-siden (Min Side) holdes der øje med hvem der VAB'er hvornår, så ingen får erstatning for de samme dage.

Kan man VAB'e, hvis man får understøttelse (A-kasse)? Nej, man kan ikke både få dagpenge og erstatning for VAB. Men hvis man afstår fra sine dagpenge, mens barnet er syg, får man erstatning for VAB.

Kan man VAB'e som selvstændig?

Ja, hvis man har eget firma (er selvstændig) kan man få erstatning for VAB præcis på samme måde som hvis man er ansat.

Kan man nøjes med at tage fri en del af arbejdsdagen og få erstatning for dette?

Ja. Inde på Min Side kan man registrere, om man har taget 75 procent fri, 50 procent fri, 25 procent fri eller bare 12,5 procent fri af dagen.

Kan man VAB'e, når man kører sit barn ind i institution?

Nej, men her kan man tage orlovsdage, som også reguleres/registreres af Försäkringskassan (föräldrapenning). Orlovsdage betales med sygedagpenge. Forældre kan gå på orlov både hver for sig og samtidig. Når de gør det samtidig, fx hvis barnet skal køres ind i vuggestue, kaldes det dobbeltdage. Der er maks. 30 dobbeltdage til hvert barn om året. Dobeltdage tæller i det samlede orlovsregnskab, dvs. 30 dage tæller som 60. Man har op til orlovsdage 460 dage pr. barn.

Kan man VAB'e, når man har ferie?

Ja, man kan bytte sine feriedage ud med erstatning for VAB, hvis barnet har været syg. Men kun hvis man har holdt ferien i Sverige eller i et andet EU-land. Man kontakter sin

arbejdsgiver med det samme, når barnet er sygt, og sørger for at få ændret feriedagene til VAB-dage.

Hvordan regner man ud hvor stor en del af arbejdsdagen man skal søge erstatning for?

Det bliver automatisk beregnet, når man ansøger om VAB inde på ens personlige side på Försäkringskassan, når man er logget ind. Man skal oplyse i hvilket tidsrum, man har været væk fra arbejdet mv. Så beregnes det automatisk, hvor meget man skal have i erstatning.

Kan man VAB'e når man er på barsel?

Ja, man kan erstatte sin barsels- eller forældreorlov med VAB-dage, hvis barnet er så syg at det bliver indlagt, så barnets sygdom ikke går ud over orloven. Hvis barnet er indlagt, får begge forældrene erstatning for VAB, også selv om det er på de samme dage.

Kan man gå på barsel med det ene barn, mens den anden forælder VAB'er med et andet barn?

Nej. Generelt kan den anden forælder ikke VAB'e, hvis den ene forælder går hjemme på barsel. I enkelte tilfælde kan det dog være nødvendigt at begge forældre er hjemme, hvis barnet er sygt – også selv om den ene går hjemme på barsel. I disse tilfælde skal man udfylde en ansøgningsblanket i Försäkringskassan.

Kan man VAB'e, hvis barnet er handicappet?

Ja, men ikke på de samme dage, hvor du får andre former for vederlag for at passe barnet.

Hvad hvis man har et udenlandsk personnummer?

Så kan man ikke VAB'e via Mine Sider på Försäkringskassans hjemmeside. Men man kan ansøge på en særlig blanket i Försäkringskassan og få tilkendt retten, hvis man bor eller arbejder i Sverige.
